

Povinné očkování pečovatелů? Část by mohla odejít, míní šéf asociace

23. listopadu 2021 7:30

V posledních dnech sílí tlaky na zavedení povinného očkování mezi vybranými profesními skupinami. Kromě zdravotníků by mělo jít i o pracovníky v sociálních službách. Vše ale brzdí obavy z reakce zaměstnanců. „Dělat odhady je složité, odejít by mohlo jedno až tři procenta pracovníků,“ říká prezident Asociace poskytovatelů sociálních služeb Jiří Horecký.

Jaká je nyní proočkovanost zaměstnanců v sociálních službách?

Podíl se výrazně nezměnil od konce léta, kdy končila první vlna očkování jak u zaměstnanců, tak klientů. Jsou to tedy dvě třetiny očkovaných proti jedné třetině neočkovaných. Je potřeba zmínit, že přesná čísla nejsou v České republice k dispozici. Zatímco ve zdravotnictví je to relativně jednoduché, protože existuje Národní registr zdravotnických pracovníků, v sociálních službách žádná taková centrální evidence zaměstnanců není. Jde tedy o čísla vyplývající z různých šetření. U klientů je pak proočkovanost asi 92 procent.

V létě jste říkal, že na konci prázdnin se rozhodnete, zda budete po zákonodárcích vyžadovat změny, které by umožnily povinné očkování zaměstnanců v sociálních službách. Jak to dopadlo?

Vyzvali jsme členské organizace, aby nám ředitelé a vedoucí jednotlivých zařízení řekli, jaký k tomu mají oni postoj, a to vzhledem k riziku odlivu zaměstnanců. Zpětná vazba je podobná jako u podílu očkovaných a neočkovaných. Až dvě třetiny požadují, aby očkování povinné bylo, jedna třetina je proti, zejména právě z obavy odchodu části personálu. V tuto chvíli tedy stále sbíráme zpětnou vazbu z terénu a konkrétní stanovisko chceme vydat nejpozději do konce listopadu.

Hovoříme o tom i s kolegy z jiných zemí. Z těch evropských je nyní povinnost zavedena v pěti státech – Velké Británii, Itálii, Maďarsku, Francii a Řecku. Ve Francii začala povinnost platit 15. září, koncem daného měsíce jsme dostali od francouzských kolegů informaci, že odešlo 0,3 až 0,4 procenta zaměstnanců, což je poměrně malý podíl.

Vy osobně byste byl pro zavedení povinného očkování?

Myslím si, že to není otázka toho, jestli ano, nebo ne, ale kdy. Důvody, proč by očkování mělo být v sociální oblasti povinné, jsou jasné. Jednak se tam

nachází ta nejohroženější skupina, jednak se i zaměstnanci vystavují daleko vyššímu riziku nákazy. Je třeba o tom hovořit, dát možnost výběru očkovací látky, říct to s dostatečným předstihem a vést diskuzi, zda povinnost stanovit pro všechny sociální služby, nebo jen pro ty pobytové. U občanských či dluhových poraden, terénních služeb či chráněných dílen je riziko nákazy nižší.

Máte informace ze sociálních služeb o tom, jak moc velké množství zaměstnanců by po zavedení povinnosti zvažovalo odchod? Poměrně častý jev je, že v jednotlivých zařízeních je buď výrazný počet neočkovaných zaměstnanců, nebo naopak výrazný počet naočkovaných. Zkrátka se tam vytvoří sociální skupina, která má svého názorového vůdce a ten ovlivňuje ostatní. Stává se, že na jednom pracovišti je třeba osmdesát procent neočkovaných, protože tam je taková nálada, jinde je naopak osmdesát procent očkovaných.

Co se týče útěku zaměstnanců, tolik se toho neobáváme u zdravotních sester. Když by byla povinnost zavedena i ve zdravotnictví, tak nemají kam jít pracovat, musely by zcela opustit obor, který musely roky studovat, což není zcela jednoduché rozhodnutí. U pečovatelů a pečovatelek, jejichž kvalifikace je jen 150hodinový kurz a můžou kdykoliv jít pracovat někam jinde, může být riziko vyšší. Dělat odhady je hrozně složité. Když se podíváme na situaci v zemích, které to zavedly, a reakce kolegů, myslím, že by mohlo v České republice odejít jedno až tři procenta pracovníků.

Když bychom se drželi tohoto odhadu, jak velký by byl takový úbytek problém? Je to ještě zvládnutelná míra? Je to průměrný počet. V jeho rámci by to zvládnutelné bylo. Mohli bychom se ale dostat – a pravděpodobně bychom se dostali – do situace, kdy v nějakém domově by to nebyla tři procenta, ale deset procent. Jinde by neodešel nikdo. Takže v zařízeních, kde jsou tyto odmítající skupiny, by to problém být mohl.

Na druhou stranu, když to bude avizované dostatečně dopředu, zaměstnavatel už bude vědět, s kým nebude moct počítat a může včas začít na trhu práce hledat někoho jiného. Zájemců moc není, zaměstnanců chybí v sociálních službách hodně. To je možná další věc, na kterou je třeba myslet, oproti zmíněné Francii máme nižší nezaměstnanost, je tak těžší sehnat pečovatele, u zdravotních sester je situace po celé Evropě zhruba stejná.

Když by k zavedení došlo, jak by to legislativně fungovalo? Povinnost by muselo stanovit ministerstvo zdravotnictví vyhláškou, stejně jako je ve zdravotnictví a sociálních službách upravena očkovací povinnost proti hepatitidě. To nelze udělat ze dne na den, je tam nějaký legislativní

proces. Ten jde sice na žádost Legislativní rady vlády zkrátit, nedá se to ale udělat rychleji než v rámci řekněme týdne. Když bychom ale byli pro očkovací povinnost, stejně je třeba informovat zařízení s dostatečným předstihem. To znamená, že by povinnost začala platit třeba až za tři až čtyři měsíce, aby nedošlo k rychlému rušení pracovních poměrů z důvodu, že zaměstnanci nenaplní zákonné požadavky.

Jaká je nyní obecně situace v sociálních službách, co se týče počtu nakažených?

Situace se nedá vůbec srovnat s podzimem roku 2020. Ačkoliv jsou v České republice vyšší počty nakažených, mezi klienty a zaměstnanci sociálních služeb to je jen asi nějakých 500 až 600 lidí. Pro srovnání, v listopadu 2020 jsme měli skoro devět tisíc nakažených. Nestávají se ani situace jako vloni, kdy se někde vyskytl cluster a nakazilo se třeba třicet klientů a dvacet zaměstnanců. Je to další z důkazů, že očkování má význam. Devadesátiprocentní proočkovanost klientů se prostě ukazuje, dvě třetiny z nich šly navíc na třetí dávku hned, jak to bylo možné.

V postižených regionech, zejména na Moravě, jsou zařízení, kde jsou výpadky zaměstnanců vyšší, ať už z důvodu karantény zaměstnanců nebo onemocnění a karantény dítěte. Někde proto začíná vypomáhat armáda. Není to ale tak častý jev jako před rokem.

Zdroj: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/jiri-horecky-asociace-poskytovatelu-socialnich-sluzeb-povinne-ockovani.A211122_180639_domaci_knn